

Uz sākumlapu>Tiesāšanās procedūras>Civillietas>**Lietu apstrāde tiešsaistē un elektroniskā saziņa ar tiesām****Automatne töötlemine**

Igaunija

1 Kas kohtumenetlust on võimalik algatada interneti teel?

Jah, kohtumenetlust on võimalik algatada kasutades e-toimiku menetlemise infosüsteemi (*edaspidi e-toimiku süsteemi*).

Süsteem on kättesaadav aadressil <https://etoimik.rik.ee/>.

E-toimiku kasutamist tutvustav video on kättesaadav aadressil: https://www.youtube.com/watch?v=Qu9azQs_Ctc&t=3s.

2 Kui jah, siis millist tüüpi kohtuasjade puhul saab seda kasutada? Kas mõnda menetlust saab algatada ainult interneti teel?

E-toimikut saab kasutada nii tsiviil- ja haldus kui ka kriminaal- ja väärteoasjades. Tsiviil- ja halduskohtumenetluste puhul on võimalik algatada kohtuasja ning esitada dokumente ja kaebusi menetlusse. Kriminaal- ja väärteomenetluses on võimalik esitada olemasolevasse kohtumenetlusse piiratud hulk dokumente. Ainult interneti vahendusel on võimalik esitada maksekäsu kiirmenetluse avaldust võlanõudes ja elatisnõudes.

3 Kas seda võimalust saab kasutada kogu aeg (st 24 tundi päevas ja seitse päeva nädalas) või ainult kindlaksmääratud ajal? Kui jah, siis millisel ajal?

Seda on võimalik kasutada kogu aeg.

4 Kas kohtuasja üksikasjad tuleb esitada mingis kindlas vormis?

Kohtuasja esitamiseks on vaja ära täita etteantud vormid, mis avanevad teenuse kasutajale teksti ja andmete sisestamisena. Need vormid erinevad vastavalt menetluse ja avalduse liigile, kuid üldiselt on nad sarnased: asja põhjandmed, osapoolte andmed, avaldusele lisatavad dokumendid, ning andmed riigilõivu tasumise kohta.

Maksekäsu kiirmenetluse avalduse andmete esitamise vorm on detailsem ja selle puhul tuleb kogu avaldus metaandmetena esitada.

5 Kuidas on tagatud andmete edastamise ja säilitamise turvalisus?

Selleks, et süsteem tunneks ära sisseloginud isiku, peab isik sisse logima E-toimikusse ID-kaardi või mobiil-ID abil. Portaali kasutamine on turvaline. Portaali sisselogimisel (ID-kaardiga või Mobiil-ID-ga) tagatakse kodanikule ligipääs ainult nendele menetlustele ja andmetele, millega ta on seotud. Menetlusega mitteseotud isikutel puudub juurdepääs teiste isikute kohtuasjadele. Andmete edastamiseks kasutatakse riigi infosüsteemide andmevahetuskihti X-tee. See on tehniline ja organisatsiooniline keskkond, mis võimaldab korraldada turvalist internetipõhist andmevahetust riigi infosüsteemide vahel.

6 Kas tuleb kasutada teatavat liiki elektroonilist allkirja ja/või kellaaja salvestamist?

Kui seadus nõuab, et teatud liiki dokumente on vaja allkirjastada, siis allkirjastamine toimub elektrooniliselt kasutades ID-kaarti. E-toimiku süsteemi kaudu esitatakse menetlusdokument digitaalallkirjastatult. Kui esitada asi kohtusse, siis e-toimiku süsteem ise automaatselt salvestab kohtuasja algatamise kuupäeva. Kohtuasja algatava või muu menetlusdokumendi kohtule edastamisel e-toimiku süsteemi kaudu saab dokumendi esitaja oma e-posti aadressile alati automaatse vastuvõtukinnituse selle kohta, et tema dokument on kohtusse jõudnud kindlal kuupäeval ja kellaajal.

7 Kas toimingute eest tuleb tasuda riigilõivu? Kui jah, siis kuidas saab seda tasuda ja kas lõivu summa on mitteelektronilise menetluse puhul erinev?

Riigilõivu tuleb maksta nende toimingute eest, mis on seaduse kohaselt tasustatavad riigilõivuga. Üldreeglina tuleb riigilõiv maksta enne toimingute tegemise taotlemist. Riigilõivu on võimalik tasuda pangalingi kaudu nii e-toimiku süsteemis kui ka süsteemiväliselt tavalises internetipangas või pangakontoris.

8 Kas interneti teel esitatud nõuet on võimalik tagasi võtta?

Hagejal on võimalik nõue tagasi võtta kuni eelmenetluse lõpuni, kui esitada kohtule avaldus hagi tagasivõtmise kohta. Kostja nõusolekul võib hagi tagasi võtta hagi kohta tehtud lahendi jõustumiseni. Tagasivõtmine tuleb teha kohtule kirjalikult või see protokollitakse. Taotluse saab kohtule esitada ka e-toimiku süsteemi kaudu.

9 Kui hageja algatab menetluse interneti teel, kas kostja võib ja/või peab vastama samuti interneti teel?

Ei pea vastama ilmtingimata interneti teel. Kostja võib vastata nii interneti teel, elektrooniliselt kui ka kirjalikult.

10 Mis järgneb elektroonilises menetluses sellele, kui kostja vastab nõudele?

Mingeid erisusi interneti teel või muul viisil algatatud menetluste vahel ei ole. Edasine menetluse kulg sõltub menetleja järgnevatest toimingutest selles menetluses ja see võib erineda menetlusliigiti. Samuti selle poolest, mis tüüpi nõudega on tegemist.

Kui maksekäsu kiirmenetluses võlgnik esitab vastuväite, siis lahendab kohus asja edasi kas hagimenetluses või lõpetab menetluse. See sõltub sellest, mida avaldaja avalduses soovinud on.

Tsiviilasjades on võimalik lahendada asja kirjalikus menetluses, kui pooled esitavad selleks avaldusevõi kohus võib määrata asja kuulamisele istungile.

Edasine lahenduse kõik sõltub sellest, millist tüüpi asjaga on tegemist ning mis vastuväited kostja nõudele on esitanud.

11 Mis järgneb elektroonilises menetluses sellele, kui kostja ei vasta nõudele?

Maksekäsu kiirmenetluse puhul, kui kostja ei vasta makseettepanekule ehk ei esita vastuväidet, siis teeb kohus määrusena maksekäsu summa sissenõudmise kohta. See määrus on viivitamata täidetav. Selleks peab kohus olema kindel, et kostja on kätte saanud makseettepaneku.

Muudes tsiviilasjades, kui kohus on määranud kostjale vastamiseks tähtaja, kuid kostja vastanud ei ole, siis teatud juhtudel on hageja taotlusel võimalik kohtul teha tagaseljaotsus. Kui kohus seda võimalikuks ei pea, võib kohus anda uue vastamise tähtaja kostjale või määrata asja istungile. Taotlus tagaseljaotsuse tegemiseks on võimalik esitada koos hagiavaldusega. Kohus ei tee tagaseljaotsust seaduses sätestatud juhtudel.

12 Kas kohtule on võimalik esitada dokumente elektrooniliselt ning kui jah, siis millist liiki menetlustes ja millistel tingimustel on see võimalik?

Kohtule on võimalik esitada avaldusi ja dokumente elektrooniliselt e-posti teel või selleks loodud infosüsteemi kaudu (e-toimiku süsteem).

E-toimiku süsteemi kaudu on võimalik esitada kõiki dokumente tsiviil- ja halduskohtumenetluses ning piiratud hulgal ka kriminaal- ja väärteomenetluses. E-toimiku süsteemi kaudu esitatakse menetlusdokument digitaalallkirjastatult.

13 Kas kohtudokumente, eelkõige kohtuotsuseid, on võimalik edastada interneti teel?

Kohtuotsuseid, määruseid ja kohtukutseid on võimalik kätte toimetada menetlusosalistele elektrooniliselt kas siis e-toimiku süsteemi kaudu või menetlusosalise üldisele või kohtule teatavaks tehtud elektronposti aadressile. Dokumendi aadressaati peab teavitama kohut dokumendi kättesaamisest elektronpostile saatmise puhul, kuid e-toimikus kättetoimetamise korral registreeritakse automaatselt kuupäev, millal dokument selle aadressaadi poolt avati ning vastu võeti.

14 Kas kohtulahendeid saab teha elektrooniliselt?

Tsiviil- ja halduskohtumenetluses võib kohus vormistada otsuse elektrooniliselt, varustades selle kohtuniku digitaalallkirjaga või muul sarnasel tehniliselt turvalisel viisil.

Maksekäsu kiirmenetluses tehakse kõik kohtudokumendid, sealhulgas kohtulahendid automatiseeritult infosüsteemis.

15 Kas interneti teel on võimalik esitada apellatsioonikaebust ja anda kätte selle kohta tehtud otsus?

E-toimiku kaudu on võimalik esitada apellatsioonikaebust ning toimetada kätte selle kohta tehtud otsust tsiviil- ja haldusajades.

16 Kas interneti teel on võimalik alata täitemenetlust?

E-Toimiku kaudu on võimalik alata täitemenetlust. E-toimikus on võimalik otsida täitemenetluse seaduse § 2 lg 1 p 1–4 nimetatud täitedokumente, seejärel täita täitisavaldus ja vajadusel lisada lisafailid. Täidetud täitisavaldus tuleb esitaja poolt digitaalselt allkirjastada ja seejärel saadetakse avaldus koos valitud täitedokumendi ning lisafailidega kohtutäituri e-posti aadressile.

17 Kas menetlusosalised või nende seaduslikud esindajad saavad jälgida elektroonilist menetlust? Kui jah, siis kuidas?

Elektroonilist menetlust on võimalik jälgida E-toimiku süsteemi kaudu. Selleks peab kasutaja olema süsteemi sisse loginud ID-Kaardi või Mobiil-ID abil, et isikusamasus oleks tuvastatud. Tsiviil- ja halduskohtumenetluses näeb kõiki menetluskasutajate, millele ei ole isikupõhist juurdepääsupiirangut märgitud ja mis on süsteemis kättesaadavaks tehtud menetlusosalistele.

Maksekäsu kiirmenetlus on täies ulatuses jälgitav e-toimiku süsteemi kaudu.

Kriminaal- ja väärteomenetluses näeb üksnes piiratud infot e-toimiku süsteemis.

Seonduvad lingid

E-toimik

<https://www.e-toimik.ee/>

Jurist aitab – kohtusse pöördujale

<https://v1.juristaitab.ee/et/oigusnoustamine>

Eesti kohtusüsteem

<https://www.kohus.ee/eesti-kohtud/kohtususteem-kolmeastmeline>

Riigi Teataja

<https://www.riigiteataja.ee>

Viimati uuendatud: 31/01/2023

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslaste koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslaste koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.